ANDERER TWISTEN

„Broeders," heet het in de Internationale, strijdt niet meer voor anderer twisten. Breekt de rijen, hier is Uw kamp." Dat kamp is het klasse-kamp. Het kamp van de klassestrijd.

Bevrijd van de koloniale heerschappij der Nederlandse bezittende klasse, vrij ook gekomen van dat andere imperialisme van Japan, dat de Nederlandse heerschappij in de tweede wereldoorlog van de Indische wateren verdreven had, maar toch uiteindelijk te zwak, om de macht van Amerika in het bijzonder te weerstaan, stonden de eeuwen uitgebuiten en onderdrukten voor het onverwachte feit de bodem en de bedrijven in eigen hand te krijgen. Al hun slaafsheid legden zij af, vrij als zij waren op eigen grond. En ondanks hun gebrekkig inzicht, ondanks hun oude slavenpositie, trokken zij de conclusies en namen de cultures en de bedrijven in eigen hand en zetten, zo goed en zo kwaad als zij dit konden, het economisch leven weer op gang. Jong nog zijn hun organisaties en zonder twijfel moeten die organisaties die de naam van vakbeweging dragen, organisaties zijn, die een volkomen andere instelling hebben dan de oude bewegingen van die naam in Europa. Terwijl die oude bewegingen hier door hun historie en tegenwoordige taak volkomen ongeschikte instrumenten zijn geworden in de komende klassenstrijd, zijn de formaties van de arbeiders en boeren in Indonesië ongetwijfeld sterk onderhevig aan het revolutionnaire willen van de vrij geworden arbeidsslaven. Hoe ook de ontwikkeling van die arbeidersbonden zal zijn, ze nu op één lijn te stellen met de vakorganisaties van het oude Europa zou dwaas zijn.

— o —

Over de gehele wereld heerst nog het kapitalisme. Het is eensgezind op dit ene punt, dat ook op de eilanden van Insulinde de „normale" orde, de kapitalistische orde dient te worden hersteld. Een einde moet worden gemaakt aan de toestand, dat in Indië arbeiders en boeren als vrijen rondlopen met opgeheven hoofden op de eigen, en in gemeenschappelijk bezit zijnde, fabriekster reinen en cultures.

Omgekeerd ,wat zich daar voltrok is ons aller arbeiders-ideaal. Reeds daarom moet het proletariaat over de gehele wereld en moet dus ook de Nederlandse arbeidersklasse wanneer zij er zich bewust van wordt wat zich in Indonesië afspeelt, zich solidair voelen met deze extremisten. Of zij die bewustheid bezit en of zij zich solidair gedraagt, is een andere vraag.

— o —

Wij spraken over de eensgezindheid bij de heersende klasse, inzake het herstel van de normale orde. Verder dan dat, gaat natuurlijk die eensgezindheid niet. Integendeel, onafgebroken gaat de onderlinge strijd om de machtsposities en de winstmogelijkheden.

In Nederland bestaan ten aanzien van de te volgen politiek twee stromingen Dat is verklaarbaar. Er zijn er die nog volkomen doortrokken zijn van de oude koloniale blanke-meester-mentaliteit. Zoveel jaren hebben zij, of hun familie en klassegenoten, zich absoluut meester geweten, bezaten zij de mentaliteit dat elke gezagsaanranding neergeslagen moest worden, dat bajonetten en galgen, uitwijzing of opsluiting in de Digoelkampen de enige remedie was. dat hun denken tegenover hen, die zich vergrijpen aan hun macht en bezit geen andere richting kon nemen. Zelfs een gedeelde macht met een zich min of meer zelfstandig voelende bovenlaag zien dezen als een aantasting van hun positie. Voor de Gerbrandy's en de koloniale burgerlijke en militaire ambtenarij, was de oplossing reeds direct „soldaten".

De progressieven kennen meerdere uitgangspunten, maar naarmate zij minder met de Sjahrirs konden bereiken, naarmate deze minder in staat bleken, een einde te maken aan de verstoring van de maatschappelijke orde, liep hun politiek optreden meer uiteen.

Uitgangspunten als een nieuwe „ethische politiek", die er op neer zou komen, de macht met de Indonisische intelligentsia te delen en de toepassing van een verdeel en heers politiek (wij denken aan de gegeven klasseverhoudingen zelf en ook aan de Malino-poging) moesten schipbreuk leiden, zodra deze bovenlaag niet in staat bleek een kapitalistische orde te herstellen. Zo won de kolonialen-mentaliteit in de hoofden van Nederlands politici steeds meer terrein. Daardoor worden nu echter ook voor de toekomst de verhoudingen voor de Nederlandse bourgeoisie in Indonesië danig bedorven. Welke Indonesische beweging, die steunen wil op belangrijke volksgroepen zal, wanneer daar enigszins burgerlyk-democratische verhoudingen zullen blijven, met de overheersers, achter de groene tafels kunnen en willen plaats nemen om als verraders te worden aangezien! Dit is de zorg van hen die zich nog werkelijk progressief wanen.

De Amerikaanse politiek is een gans andere. Ook een nationaal vrij verklaard Indonesië zal, wanneer ze haar economie wil opbouwen, een ontzaglijk grote kapitaalbehoefte kennen. De Amerikaanse bourgeoisie weet, dat het straatarme Nederland daartoe niet bij machte is. Amerika staat gereed de erfenis over te nemen. Een snelle kapitalistische ontwikkeling van Indonesië, medebrengende een belangrijke stijging van het levenspeil van de Indonesische arbeiders, betekent niet alleen levering van machines, transportmiddelen, fabriekinstallaties enz., maar houdt ook de mogelijkheid in van allerlei leveringen van consumptiegoederen.

Natuurlijk gaat vooraf, dat de kapitalistische „orde" in orde moet komen. Maar nu dit blijkbaar niet goedschiks gaat, is het het beste, van de nood een deugd te maken. Om beurten een beetje vriendelijkheid naar de zijde van de Republiek en de Nederlandse staat, en de tijd zorgt voor de rest. Die rest is voor Amerika slechts winst. De Nederlandse bourgeoisie haalt door zijn politieel optreden, voor het wereldkapitaal de kastanjes uit het vuur. Naar mate bij het wordingsproces van de z.g.n. nationale onafhankelijkheid de Nederlandse bourgeoisie zich meer gehaat maakt, naar die mate groeit de in de toekomst even zekere Amerikaanse invloed, des te sneller.

De Republikeinse regering was in de aanvang, uit de overweging, dat eigen macht veiliger zou zijn in een combinatie met het zwakke, Nederland dan met het overmachtige Amerika, geneigd tot een harmonieuse klassenpolitiek met onze bourgeoisie. Thans wendt zij zich meer en meer naar U.N.O. en Amerika.

Dit alles speelt zich af, hoog boven de hoofden van „vrijen" in Indonesië. Nochthans zijn zij zelf de aanleiding tot deze imperialistische politiek. Hun nederlaag, hun geëiste onderwerping is de inzet van het geheel. Hoe zeer mogen deze dapperen aanspraak maken op ons aller sympathie. De twisten en diplomatieke handelingen tussen de imperialisten mogen ons onberoerd laten, de strijdenden aan het klassefront hebben alle aanspraak op onze hulp.

Vervolg van pag. 3

teren zijn. Ze nemen hun plaats weer in, want ze behoren tot de heersende klasse, die in haar geheel indien nodig even wreed tegen de arbeiders zal optreden. De arbeiders zijn de onderdrukte klasse, zij oefenen de rechtspraak niet uit. Streng te willen zijn tegen de groten, blijft een vrome wens.

Maar mild tegen de kleinen? Ook als ze zich als dienstwillige beulen en knechten laten gebruiken tegen de strijdende arbeiders, zoals ze het deden in dienst van het duitse fascisme? Als ze als onderkruipers of spionnen optreden en zo opnieuw de werktuigen worden van de heersende machten? Deze gedachte uitspreken, betekent meteen alle „mildheid" afwijzen. Mild zijn is iets, wat in de klassestrijd niet- thuis hoort. Maar als zij zich omgekeerd als klassestrijders betonen, als ze geleerd hebben, dat ze naast hun arbeidskameraden in de strijd moeten staan, dan zijn het onze kameraden.

Werft

nieuwe abonne's

voor

„Spartacus"

4 OCTOBER 1947 PRIJS 12 CENT 7e Jaargang No. 39

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg. „De Vlam", postgiro 168797 te A'dam

DIPLOMATEN- EN STROP-POLITIEK

Op de algemene vergadering van de U.N.O. te Lake-Succes in Amerika, die kort geleden na een lange tussenpoos weer bijeen kwam, heeft de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Marshall, buitengewoon heftige aanvallen tegen Rusland gericht. Wischinsky heeft niet minder scherp geantwoord. De Amerikaanse voorstellen, die er op doelen het vetorecht der grote mogendheden op te heffen en een internationale organisatie in leven te roepen, die naast de Veiligheidsraad handelend kan op treden in internationale geschillen, staan hier niet los van. Het Russische TASS Agentschap, dat na deze aanvallen de wereld in seinde, dat de dagen van de U.N.O. geteld zijn, en men er rekening mee moet houden, dat deze het volgende voorjaar niet meer bestaat, zal dan ook wel niet ver bezijden de waarheid zijn.

Lake Succes is ver en de wereld van de diplomaten ligt nog verder uit de gezichtskring van ons gewone mensen. Als de kranten er geen melding van maakten, zouden wij het niet eens merken, hoe zij elkaar bevechten. Wat dezen voor ons bekokstoven, merken we wel. Wij herinneren ons nog allen heel goed, wat er op volgde, toen Duitsland, Italië en Japan de Volkenbond verlieten. Onafwendbaar kwam de tweede wereldoorlog naderbij. Hetzelfde gaat nu gebeuren, alleen in een veel sneller tempo.

Zolang de diplomaten der verschillende landen nog bij elkaar zitten, al vechten zij dan om elk stukje grond, macht en invloed, zijn ze toch nog met elkaar verbonden, omdat het nog mogelijk schijnt, langs diplomatieke weg voor hun land iets te bereiken. Maar als blijkt, dat daarvoor geen kans meer is, als integendeel de strijd, die in de werlijkheid buiten de conferentiezalen wordt uitgevochten en scherper en scherper komt te liggen, door het parlementaire geredetwist in de toch al machteloze wereldorganisatie alleen maar belemmerd wordt, dan worden de laatste banden verbroken. Tot de onvermijdelijkheid daarvan is Amerika zonder twijfel gekomen.

Ook Rusland, de grote tegenstander van Amerika, heeft geen illusies meer. (als de heren van het Kremlin ze ooit hadden), het antwoord van Wischinsky was duidelijk genoeg. Maar redevoeringen van diplomaten zijn woorden, die men kan verbuigen en anders uitleggen. Anders staat het met de voorstellen van Amerika, die, als ze worden aangenomen, Rusland en zijn satelieten zullen dwingen, de U.N.O. te verlaten. En anders staat het met het optreden van Rusland tegen politieke leiders, die binnen zijn machtsgebied zich aan de kant van Amerika scharen. Ze worden, zoals de leiders van de boerenpartij in Bulgarije. Petkow, ter dood gebracht door de strop.

„Er zullen geen Nicalai Petkofs in Bulgarije meer zijn," schrijft de U.P. correspondent, en de „Waarheid" voegt er aan toe. „Hijheeft gelijk." Er zullen ook geen Petkofs meer zijn in Tschecho-Slovakije, in Polen, Hongarije, Roemenië en Oostelijk-Duitsland, en als ze er komen, wacht hun de strop. Dit is het antwoord van Rusland op de aanvallen, die Truman en Marshall hebben ingeleid. Zullen er nog dwazen zijn, die geloven, dat twee landen, die zo tegen elkaar optreden, samen in één wereldorganisatie de vrede kunnen bewaren?

De conferentie van Europese landen, die in verband met het plan-Marschall in Parijs vergaderden, en hun rapporten hebben ingeleverd, om van de beloofde dollarzegen hun deel te ontvangen, komt daardoor in een bijzonder licht te staan. Ze zullen de dollars ontvangen, als ze bondgenoten van Amerika worden. Het plan-Marshall wordt de nieuwe „Leen en Pachtwet" waardoor aan bondgenoten de middelen worden verstrekt, om aan de zijde van Amerika mee te strijden in de aanstaande wereldstrijd.

De nieuwe politiek van de Engelse Labourregering, aangekondigd door de rede van Bevin op het vakverenigingscongres te Southport, duidt op een poging, zich hier buiten te houden. Het zal niet makkelijk zijn, het economische leven in Engeland zonder de hulp van Amerika in gang te houden, maar zelfs als het mogelijk zou blijken, steunend op het Engelse wereldrijk, een bepaalde zelfstandigheid te herwinnen, zelfs dan kan Engeland bij een nieuwe wereldbrand er zich niet buiten houden. Het komt evenals Rusland even voor de tweede wereldoorlog op de wip te staan, en kan de weegschaal naar de ene of de andere kant doen doorslaan. De toestand wordt daardoor alleen maar gevaarlijker.

Het zou verkeerd zijn, slechts naar de politieke maatregelen van Rusland in zijn machtsgebied, of naar de diplomatieke zetten van Amerika en de U.N.O. en zijn optreden in Griekenland, Turkije en Mandsjoerije te kijken, om te peilen, hoe diep de tegenstellingen reeds zijn geworden. De binnenlandse strijd in Italië b.v. waar de met Rusland geliëerde communistische partij tracht zich van de regering meester te maken, om dit land aan de kant van Rusland te brengen, levert hiervoor het beste bewijs. Niet dat in de andere Europese landen geen zelfde poging wordt gedaan, maar in Italië is de grote massa der werkende bevolking in beroering. Massale stakingen volgen elkaar op, vandaag zijn het 500.000 landarbeiders, morgen meer dan 100.000 metaalbewerkers, die het werk neerleggen. En de nood stijgt, want de inflatie van het geld is zo ver voortgeschreden, dat er geen houden meer aan is. Het loon heeft haast geen betekenis meer en de verzorging met levensmiddelen door de distributie is geheel onvoldoende. De massa's der arbeiders en boeren, die tegen deze toestanden in verzet komen, worden door de stalinistische leiders in het gevecht gebracht tegen de regering, die haar ruggesteun zoekt bij Amerika en om deze leiders zelf in het zadel te helpen. Als de kranten een massavergadering van 800.000 personen melden, die

Mogen wij staken of moeten wij staken?

Het weekblad De Vlam, dat als ondertitel draagt „Socialistisch weekblad voor Vrijheid en Cultuur", en welks dagelijkse redactie uit personen bestaat, die in de linker hoek van de arbeidersbeweging min of meer „naam hebben gemaakt", heeft ongetwijfeld onder haar lezerskring een belangrijk aantal, vaak jonge mensen, die in het gehele werk van De Vlam hun bevrediging pogen te vinden. Over het algemeen betreft het hier mensen, die opposant staan tegenover de leidende krachten in de Partij van de Arbeid, al zullen zij nog vaak deel uitmaken van die partij. Daarnaast zullen, zij het in mindere mate, ook mensen uit andere stromingen belangstelling voor het werk van De Vlam hebben.

Maar wij geloven niet onjuist te zijn, wanneer wij vaststellen, dat redactie en vele lezers zichzelf en De Vlam toch zien als een onafhankelijke, radicale, socialistische culturele stroming in of naast de Partij van de Arbeid. Wij hebben met deze serie bijvoegelijke naamwoorden naar wij menen De Vlam niet tekort gedaan. Wat wij overigens van De Vlam zelf denken, bewaren wij liever tot straks.

De Vlam brengt in haar nummer van 29 Augustus een „blijspel" in één bedrijf onder de titel „Mogen wij staken?" De redactievergadering wordt ons voor oog en oor gesteld, waarbij als onderwerp aan de orde komt „of de arbeiders principieel het recht tot staken bezitten."

De medespelende Hans, Dirk, Lies, Jef, Frits enz. getuigen daarin, op nog al heftige wijze van hun opvatting. En al verklaren zij allen dat zij dat principiële recht aanvaarden, al erkennen zij, om het eens in parlementair-koloniale stijl uit te drukken, dat „de jure", vooral Jef bestrijdt het „de Facto".

Dit is dan het „blijspel", dat een zich als radicaal-socialistisch aandienend weekblad de vraag stelt, of wij arbeiders mogen staken. Het is ruim veertig jaren geleden, dat in Nederland na de spoorwegstaking van 1903, een antirevolutionnair minister-president zijn wetsvoorstel inzake verbod aan overheidspersoneel en spoorwegpersoneel, bekend geworden onder de naam van „de worgwet van Abraham Kuyper" zag aangenomen, na en ondanks een scherpe tegen-compagne van de toenmaals nog jonge arbeidersbeweging. Een historische erepluim wordt daarmede door De Vlam uitgereikt aan Kuyper, destijds door Albert Hahn in zijn prachtige karikatuur als de worger van de arbeidersbeweging uitgebeeld.

Wij zijn er van overtuigd, dat ons, wanneer wij met bovenstaande critiek volstaan, het verwijt zal worden gemaakt, dat de redactie van de Vlam en zelfs de als reactionnair door medespeler Dirk uitgemaakte Jef, niet beogen de voorbereiding van nieuwe knevelwetten tegen de strijdende arbeiders, doch slechts de vraag aan de orde stellen, of er thans een moreel recht van de arbeiders tot staken bestaat. Wij moeten er daarom nog iets meer van zeggen.

Andere tijden, andere zeden, andere gebruiken. De bezittende klasse heeft thans de hulp nodig van de leiders van de sociaal-democratie, bij haar pogen om de kapitalistische economie weer gezond te maken. Het opnieuw vestigen van een normale orde in het economische leven, moet plaats winden onder leiding van de staat en kan niet anders betekenen, dan dat de arbeiders meer winsten moeten voortbrengen en dus met een kleiner eigen aandeel van het door hen geproduceerde tevreden moeten zijn. Meer produceren en een nog bescheidener levensstandaard als vóór de oorlog.

In dit kapitalistisch noodzakelijk proces kan de uitvoering van de te nemen „overheidsmaatregelen" aan geen betere handen worden toevertrouwd, dan aan de sociaal-democratie, die onder het mom van socialisatie en gemeenschap, haar arbeidersaanhang tot bereidheid daartoe het beste kan brengen. Geestelijk moet dus de arbeidersklasse daartoe worden „opgevoed". Kunnen dwangwetten worden vermeden, des te beter immers. Dit is dus de sinistere rol van de Partij van de Arbeid en de vakbeweging. Aan die omstelling in de arbeidershoofden wordt dus naarstig gearbeid. Aan die arbeid poogt nu De Vlam met haar „blijspel" het hare bij te dragen, in het bijzonder Jef. Maar ook, of zij vóór of tegen het „morele recht tot staken" zijn al de andere toneelspelers. Feit is, dat De Vlam-redactie, door dit onderwerp in haar kring ter discussie te stellen, de arbeiders-lezers de vraag voorlegt, hebben wij eigenlijk wel het recht, mogen wij staken?

De volgende vraag in de tegenwoordige maatschappelijke orde moet ongetwijfeld worden, „wanneer dit morele recht niet bestaat en arbeiders uit bepaalde bedrijven toch gaan staken en dus immoreel handelen, heeft dan de gemeenschap", de staat het recht hun wettelijk te dwingen. Wij weten toch, dat in verschillende landen, deze kwestie van wettelijke dwang (o, vrijheid en cultuur) juist nu weer telkens aan de orde komt.

En wat zou er terecht gekomen zijn van een worgplaat van Hahn, wanneer hij en de toenmalige arbeiders in twijfel hadden verkeerd, of zij wel een „recht tot staken" bezaten?

Op een bepaald moment zegt Jef in het „blijspel":

„Is het reactionnair, als ik bang ben het laatste wapen dat de arbeiders hebben in gevaar te brengen?"

Misschien kunnen enkele van de medespelers zich nog herinneren uit de geschiedenis van de arbeidersbeweging, op welke wijze zich overal de arbeiders het stakingsrecht hebben moeten veroveren. Het stakingsrecht voor zover het hier en daar en overal bestaat is niet een vaststaand wettelijk of moreel recht binnen de orde van de burgerlijke maatschappij. Over moraal denkt de strijdende arbeider en de tegenover hem staande verdediger van de huidige orde reeds volslagen verschillend. Stakingsrecht werd geboren uit en door de strijd, de staking zelf. De staking, de strijd zelf is het tot uitdrukking komen van de klassemaatschappij. De arbeidersklasse moet in die zin staken. En wanneer de vakbeweging en de parlementair-politieke partijen, omdat zij niet meer revolutionnair staan ten opzichte van deze klassenmaatschappij, zich als onderdeel van die orde betonen, dan moeten de stakingen komen ondanks en tegen hen.

Het doet daarbij weinig terzake hoe een bepaald instituut de publieke opinie interpreteert, of zelfs hoe die publieke opinie momenteel is. De klassenmaatschappij brengt klassenstrijd, brengt staking. De arbeiders **moeten** staken.

Maar ook, wanneer men het wil bezien van de zijde „wat moet aan de arbeiders worden gezegd, wat moeten wij arbeiders leren?" dan kan het antwoord niet anders zijn: „De arbeiders moeten staken!" en..... de arbeiders moeten leren staken, zelfbewust staken.

Jef wil een generale staf, een braintrust (denk-centrale?) en een handleiding voor het staken. Moet De Vlam-redactie de braintrust zijn, een redactie die discutabel maakt of de arbeiders eigenlijk wel mogen staken? Moet het de vakbeweging zijn, in samenwerking met de werkgeversorganisaties, in de Sichting van de Arbeid? Nu, die meent dat recht al te bezitten.

Of, moet het de E.V.C.-leiding zijn? Zij danst wel niet, zoals N.V.V. en Parij van de Arbeid naar gelang door Amerika aan de koordjes getrokken wordt, maar haar benen en armen zitten vast en worden bewogen door koordjes die in Russische handen zijn.

Wie moet de „handleiding" samenstellen? Jef, die van mening is, dat „als alle arbeidersgroepen evenveel in loon omhoog gaan, ook de prijzen stijgen, of de laatste groep een lege winkel vindt?"

Of, zouden we de braintrust, generale staf, van welker resultaten de arbeiders nu juist in deze periode zulke „prachtervaringen" opdien, in de vorm van de „leiders" van de oude arbeidersbeweging, niet maar terzijde schuiven en hun handleidingen afwijzen?

De arbeiders **moeten** staken! Het kapitalisme dwingt. In de strijd, in de staking, moeten de arbeiders leren, dat het juist nu wordt een strijd tegen de orde als geheel. Zij zullen die ervaringen opdoen, in de grotere en kleinere acties, voor grotere en kleinere doeleinden. Zij zullen leren, dat zij tegen deze orde en daarmede ook tegenover de staat staan. Zij zullen leren, dat zij nieuwe strijdmethoden en strijdorganisaties behoeven en zij zullen dat alles zelf doen. Zij zullen zichzelf nieuwe ideeën en nieuwe organen veroveren.

Een breintrust is niet nodig en is niet anders dan het schadelijk gebleken verleden. Maar wel is nodig, dat de arbeiders tot het inzicht komen, dat zij weinig kracht kunnen putten uit Vlamse voorlichting.

door de leider der stalinisten Togliatti werd toegesproken, krijgt men er een indruk van, welke krachten in beweging zijn gekomen.

Toestanden als in Italië kunnen op de duur in de andere Europese landen niet uitblijven. Frankrijk is reeds een goed eind op weg daarheen. Dit maakt.....! dat overal de massa's, strijdende voor hun naakte bestaan, in de strijd der heersende machten worden betrokken. In de strijd der heersenden om de macht over de arbeiders.

Zolang de arbeiders zich daartoe lenen worden zij als speelbal gebruikt. Aan hun uitbuiting kunnen ze slechts een einde maken, wanneer wordt begrepen, dat zij de productie in eigen hand moeten nemen, en dus de eigen zelfstandige klassenstrijd gaan voeren.

Van de Maaskant

Die verdomde arbeiders leren het toch naar nooit, hè? Ze zijn zo materialistisch aangelegd tegenwoordig, dat het meer dan verschrikkelijk is. 't Is altijd maar de vraag „wat levert het op". Neem nou bijvoorbeeld het geval eens van die lassers bij Piet Smit Jr. Een doodgewone 2e klas lasser werd opgedragen om 1e klas werk te verrichten. Natuurlijk tegen 2e klas loon, dat is logisch. Aan een 2e klassie kan je geen 1e klas loon betalen. Maar dat is ook niet nodig, de eer alleen moest al voldoende zijn. Maar dacht je, dat die kerel daar genoegen mee nam? Niks hoor, hij weigerde. En al die 2e klassers weigerden eveneens. Ze gingen zelfs in staking en toen kreeg je als klap op de vuurpijl, dat ook de 1e klas lassers mede in staking gingen. Die verlangde voor 1e klas werk ook 1e klas loon. Nou vraag ik je, „snap je daar nou wat van?" Daar hebben die lui mooi werk en nou willen ze nog mooi? geld ook. En die 2e klassies krijgen de gelegenheid om in de baas z'n tijd, helemaal voor niks mooi werk te leren maken en nou willen ze nog extra beloond worden ook.

Nee, op deze manier is er geen huis me te houden en dat vond Jan Wacht van de A.N.W.B. ook. Zijn advies was tenminste „eerst weer aan het werk en dan zullen we wel verder zien." Maar, kan je geloven. Ze zeien tegen Jan Wacht: „als jullie je kas niet openstellen voor onze staking, kan je naar de weerlicht lopen. Dan vormen we een eigen strijdleiding en storten onze contributie in onze eigen stakingskas." Ja, feitelijk vertelden ze het Jan Wacht een beetje minder netjes hoor. Maar ja, je kan het toch niet zo in die ruwe arbeiderstaal in je krant zetten. Je moet toch een beetje aan de journalistiek ook denken.

Enfin, sedert Woensdag 17 Sept. zijn dus alle lassers van P. Smit Jr. op een na onder eigen leiding in staking.

Het is hier weer als overal elders de druppel die de emmer deed overlopen. Geruimen tijd was er al gisting onder dit personeel. De lonen bij dit bedrijf zijn lager dan overal elders. Conferentie na conferentie werd belegd zonder een enkel resultaat, totdat de arbeiders uiteindelijk al dit confereren beu werden en de strijd zelf ter hand namen. Nog steeds zijn de betreffende arbeiders in staking. Afgewacht dient dus te worden hoe het verdere verloop zal zijn.

HET GEL (Het goud)

Tot nu toe hebben wij de handel met het buitenland buiten bespreking gelaten en steeds de toestand van voor de oorlog op het oog gehad. Zoals wij zagen was voor het binnenlands geldverkeer geen korrel goud nodig. Wissels, kwitanties en andere „goederen-bewijzen" bewegen zich naar de centrale bank, hier worden zij veranderd in geld, dat in de maatschappij stroomt. Na bepaalde tijd worden de wissels betaald, en het geld vloeit weer terug in de bank. Hoe meer er geproduceerd en verkocht wordt hoe breder de geldstroom is die zich naar en van de bank beweegt, hoe meer geld er in omloop is. Weigert een bank een wissel te kopen, omdat de aanbieder, niet soliede is, dan kan deze laatste zijn koper geen crediet geven en wordt zijn handel beperkt tot contante handel. Het geld beweegt zich dan heen en weer in de maatschappij. Uit alles blijkt, hoe funest het zou zijn, voor het verloop van het gehele proces, wanneer het kopen van een wissel afhankelijk werd gesteld van de goudvoorraad in de centrale bank. Het crediet, zelfs van de meest solide firma zou beperkt worden, de handel geremd, en daardoor ook de industrie. Wie de „Geschiedenis der Nederlandse bank" leest van Mr. Vissereing zal daarin meerdere getuigenissen vinden van de angstige discussie der bankdirecteuren wanneer de geldomloop „te groot" dreigde te worden t.o.v. de goud-voorraad. Een angst die natuurlijk volkomen misplaatst was.

Het goud komt pas in geding, speelt pas een werkelijke rol als betaalmiddel, wanneer wij de buitenlandse handel onder ons gezichtveld brengen. Hier komen de goederen op vreemd gebied. Hier heerst een munt die alleen in dit land wettig betaalmiddel is. Dit zou ook niet anders kunnen. Veronderstel dat een tramconducteur geld terug moest geven, terwijl er een vijftig en meer soorten vreemd geld in omloop waren. Dit vraagstuk wordt echter als vanzelf opgelost door het goud, het internationaal betaalmiddel. Doch zien wij eerst hoe dit alles in zijn werk gaat.

Wanneer wij ons voorstellen, dat alle handel met het buitenland in goud verrekend wordt, en voor het gemak, dat er maar één buitenland is, dan zal dat land, dat het meeste goederen uitvoerd, het meeste goud ontvangen. Deze eenvoudige wet was dan ook onder het liberale kapitalisme van vóór de oorlog, of eigenlijk van vóór de grote crises van kracht. En feitelijk nu nog.

Alleen door de omwegen die de betalingen en verrekeningen maken, blijkt zij niet duidelijk.

Meer nog dan de binnenlandse handel is de handel met het buitenland aangewezen op crediet. Weliswaar bestaat er een vorm van „betaling tegen overgave van documenten". De expediteur ontvangt dan het bedrag en de koper de vrachtbrief waarop hij de goederen kan afhalen. Ten eerste gaat er toch een geruime tijd overheen, voordat de koper zijn geld kan ontvangen, doch ten tweede is deze gang van zaken niet de normale procedure; er steekt wantrouwen of een andere belemmerende omstandigheid achter.

De gewoonte is ook hier, dat de verkoper de wissel aan een bank „verkoopt", terwijl deze voor het voorgeschoten geld een percentage in rekening brengt, het „disconto". Zo komen de banken in het bezit van allerlei vorderingen op het buitenland, die na een zekere tijd vervallen, betaald moeten worden.

Wanneer twee mensen vorderingen op elkaar hebben kunnen zij elkaar „met gesloten beursen" betalen, en indien er overschotten zijn, alleen het overschot verrekenen. Dit doen de banken, ook in geval van betalingen aan het buitenland.

En het oversehot? Ja het overschot. Hier zouden wij dan weer terecht komen bij de conducteur met z'n vijftig en meer soorten geld. Daarom gaat het anders. De één bank heeft een te kort aan wissels om al z'n buitenlandse vorderingen te verrekenen, doch de andere heeft een overschot. Bij deze bank klopt de eerste nu aan. Hij vraagt hebt u ook (stellen we dat het buitenland Engeland is) ponden te koop. De bank heeft ze; want hij heeft een overschot aan vorderingen op Engeland, maar niet voor niets. Hij moet een „agio" hebben, een overgeld. Als de prijs van het pond ƒ 12.— is, omdat men bij de circulatie bank in Londen twaalf maal zoveel goud moet geven voor het pond als in Holland voor een gulden, dan vraagt hij b.v. ƒ 12.10. Hoe groter de vraag hoe hoger de prijs. Echter, en nu komt het goud op de proppen, de prijs kan niet steeds blijven stijgen. Want op het laatst wordt het voordeliger met goud te betalen, goud naar het buitenland te zenden. Men kan toch voor ƒ 12.— bij de circulatiebank in Holland precies zoveel goud kopen als men nodig heeft om in Engeland één pond te kopen. Het komt er nu nog slechts op aan wat de kosten zijn van het overmaken van goud naar Engeland. Blijven deze onder de „wisselkoers" (zo noemt men dit cijfer ƒ 12.10)) dan vinden goudverzendingen plaats en anders blijft de koers op de „wisselmarkt" stijgen, totdat ten gevolge van een ommekeer van de „betalingsbalans", de wisselkoers weer daalt, er is dan n.l. een algemeen overschot van Engelse wissels en natuurlijk in Engeland een tekort aan Hollandse wissels. Aldaar gaat nu de wisselkoers op Holland stijgen en kunnen goudzendingen naar Holland het gevolg zijn. Zo reist het goud als internationaal betaalmiddel heen en weer en vereffend de wisselkoers-verschillen. Wijl iedereen voor goud de nationale munt in zijn bezit kan krijgen heeft het goud geen vaderland. Het is internationaal. En alles komt neer op wat wij in het begin neerschreven: „Het land dat de meeste goederen exporteerd, ziet zijn goudvoorraad stijgen."

Het is een bewonderswaardig automatisch systeem, dat zichzelf corrigeert en het is geen wonder, dat het door de liberale kapitalisten werd verdedigd en geprezen.

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

11 OCTOBER 1947 PRIJS 12 CENT 7e Jaargang No. 40

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg. „De Vlam", postgiro 168797 te A'dam

Pers en vakverenigingsleiders in Engeland

In de „Daily Mail" van 15 Sept. vonden we een interessante beschouwing over een uitlating van Arthur Horner, de communistische algemene secretaris van de Nationale Unie van mijnwerkers in Engeland. Horner had op een bijeenkomst in Workshop de pers verantwoordelijk gesteld voor het door de kolenstaking geleden verlies van 500.000 ton kolen.

Hij zei o.m.: „Zij (d.i. de pers) heeft al het mogelijke gedaan om verwarring te stichten; om een wig te drijven tussen de mijnwerkers en de Natoinale Kolenraad; tussen de arbeiders en de regering en tussen de mannen en hun vakvereniging, waartoe ze trots zijn te behoren."

De „Daly Mail" geeft daar de volgende commentaar op: „De pers," zegt Horner, „heeft al het mogelijke gedaan, om verwarring te veroorzaken in de South Yorkshire kolenmijnen. Dit is onjuist. De verwarring ontstond, doordat de situatie daar verward was, om de te bewerken oppervlakte („stint") te vergroten, was genomen door de kolenraad in overleg met het vakverenigingsbestuur. Maar de arbeiders dachten er anders over. Ze vonden de extra taak te zwaar en onrechtvaardig. Dus staakten ze.

Met andere woorden: Ze staakten zowel **tegen hun eigen vakbond** als tegen de kolenraad, die het samen eens waren. De pers heeft die feiten gepubliceerd en de onderhandelingen, die daaruit voortkwamen. Ook vermeldden de kranten de „verwarring" van de symphatie-stakingen, die niet ontstonden onder invloed van de pers, maar uit solidariteit met de Grimethorpe-mijnwerkers.

De staking brak 12 Augustus uit maar werd pas volledig in de dagbladen vermeld op 27 Aug. Had Horner het beter gevonden, als de kranten de staking hadden doodgezwegen?

Op 28 Aug. zei Bill Lawther, de voorzitter van de mijnwerkersbond: „De Grimthorpe staking is schandalig en tragisch, maar zij, die uit solidariteit staken, zijn erger dan onverantwoordelijk. Zij handelen misdadig in een tijd van nationaal gevaar."

De dagbladen maakten deze woorden publiek. Sommigen waren het met Lawther eens. Wie dreef hier de wig?

Kort daarna stand met krijt op de muren geschreven: „Weg met Bill Lawther". We zijn ons niet bewust, dat iemand ergens heeft geschreven: „Weg met de pers".

Niet de kranten, maar de mijnwerkers uitten bittere klachten omtrent de kolenraad en de burokratie. De pers heeft die klachten opgenomen en er het hare over gezegd. En waarom niet? Wat is de functie van de pers? — of denkt Horner dat alles wat autoriteit en doen en zeggen heilig is en gepubliceerd moet worden, terwijl ieder protest, door vrije mensen geuit, behoord te worden onderdrukt!

Dat is niet de manier, waarop de dingen in dit land gedaan worden, en Horner behoorde dankbaar te zijn, dat dit zo is. Want als hij zelf commentaar geeft op de staking, welk hulpmiddel kiest hij daarvoor? Natuurlijk een persconferentie die „kwade invloed", die evenwel getrouw zijn opmerkingen openbaar maakt. Hij zei o.a.: „dat deze mannen (hij bedoelde de stakers) de vakvereniging en de staat naar de bliksem hielpen. Door de plechtige beloften van de vakbond als oneerlijk voor te stellen, brengen ze de 5-daagse arbeidsweek in gevaar." (Hier doelde H. op het feit, dat de vakbondsleiding er voor had ingestaan, dat de arbeidsprestatie in de 5-dagenweek niet zou dalen. Red. Sp.)

De Daily Mail eindigt zijn beschouwing aldus: „Mannen, die van oneerlijk handelen worden beschuldigd, hebben het recht, zich te rechtvaardigen en daarvoor staat de pers voor hen open. Hun het zwijgen opleggen zou misschien Horner genoegen doen, maar het zou het einde van de vrije meningsuiting in Engeland betekenen."

Hiermede kunnen de vakverenigingsburocraten van het slag Horner het wel doen. Het staat echter te bezien, hoelang in het traiditionele Engeland deze ideën van persvrijheid onder de nieuw wordende verhoudingen van het geleide kapitalisme zich nog zullen kunnen handhaven.

EXODUS

Dit verhaal wordt een eentonig verhaal. Het is de geschiedenis van mensen achter prikkeldraad en het leven achter prikkeldraad is niet erg afwisselend. Hoewel de mensen uit dit verhaal.....

Het waren Joden, 4.400. Vele jaren van hun leven hadden ze doorgebracht achter het prikkeldraad in Duitsland en in Polen. Toen kwam de „bevrijding". Ze waren vrij, ze konden gaan, waarheen ze wilden. Dat dachten ze tenminste. Hun hart trok naar Palestina. Daar konden ze het verleden kunnen overwinnen, het prikkeldraad kunnen vergeten. Het schip, waarop ze gingen, noemden ze „Exodus 1947". (Uittocht 1947). In de nabijheid van het beloofde land gekomen, werd het schip door de Engelsen beschoten. Ze verdedigden zich wanhopig, maar moesten zwichten voor de overmacht.

Nu wordt het verhaal eentonig. Ze kwamen weer achter prikkeldraad. Op drie schepen werden ze overgeladen, en, om te voorkomen, dat ze in zee zouden springen, verscheen het hun zo bekende prikkeldraad. In Frankrijk weigerden ze van boord te gaan. Ze wilden naar Palestina, en ze zouden naar Palestina. Toen brachten de Engelsen ze naar Duitsland. Toen ze de haven van Hamburg binnenstoomden, stonden zwaarbewapende Engelse soldaten hen op te wachten. 4.400 Soldaten voor 4.400 Joden. Goederenwagons zonder banken, voorzien van tralies stonden voor hen klaar, om hun naar Poppendorf te vervoeren. Het kwam hun allemaal zo bekend voor..... Het kwam ook de Duitsers, die opgevoed moeten worden in democratie zo bekend voor..... Sommigen waren verbaasd.

Velen reageerden door er aan te herinneren, dat ernu 4.400 mensen meer gevoed moesten worden. Een politie-agent zei: „Ik ben blij, dat de Engelsen dit nu eens moeten opknappen, ik heb het twaalf jaar moeten doen en heb er meer dan genoeg van."

Wat moest er om gaan in de harten en hoofden van de mannen, vrouwen en kinderen toen ze aan wal stapten in het land waar zes millioen Joden de dood hadden gevonden! Dat hun geestkracht ondanks alles wat ze meegemaakt hadden, ondanks al hun desillusies, nog niet gebroken was, bleek uit het lied, dat velen hunner aanhieven, toen ze het schip verlieten. Het was het Partisanenlied van de Poolse Joden: „Je moet nooit denken, dat dit je laatste weg is."

En daar gingen ze met hun armzalige bagage, geduwd in goederenwagens, 4.400. Vierduizend vierhonderd, die geen plaats hebben om hun hoofd neer te leggen, vierduizend vierhonderd, waarmee gesold wordt. Mensen, of goederen?

Waarom we dit droeveige verhaal in Spartacus plaatsen? Er zijn zoveel van die droevige verhalen. Duizenden en duizenden mensen zijn op drift. In China, in Indonesië, in Italië, in Oost-Duitsland, overal zwerven dakloze desperado's. Kampen vol met D.P.s (verplaatste personen). Mensen, waarvoor geen plaats is. Juist, daarom verschijnt dit verhaal in Spartacus. Omdat dit verhaal een sterk bewijs is, dat er in de kapitalistische wereld geen plaats is voor duizenden en duizenden mensen. Omdat ze zo bezitloos, zo ontworteld en zo wanhopig zijn, dat ze geen bruikbare winst-objecten meer kunnen zijn. Het kapitalisme kan de gevolgen van de rampen, die het door de oorlog over de wereld gebracht heeft niet aan. Met de slachtoffers van zijn misdrijven wordt gesold uit onmacht. De bezittende klasse is niet bij machte de millioenen ellendigen een plaats onder de zon te geven, hen in staat te stellen, hun vernielde levens te herstellen.

Regeringszorgen

In een artikel over de subsidies, die het Rijk toegeeft op de prijzen van onze levensmiddelen, schrijft „Het Vrije Volk" onder meer, dat een bedrag van 500 millioen door de regering wordt bijgepast, omdat de prijzen op de wereldmarkt maar niet willen zakken doch steeds stijgen. Zo wordt b.v. aangegeven, dat voor de grondstoffen, nodig voor de fabricage van margarine, zo veel betaald moet worden, dat zonder subsidie een pakje margarine wel 55 tot 60 cent zou moeten kosten. Over het geheel genomen komt men tot de conclusie, dat per week gemiddeld drie gulden aan subsidie per gezin van de regering wordt ontvangen.

Je zou haast medelijden kunnen hebben met de arme, geplaagde regering, die bij alle narigheid die zij in Indonesië en elders ondervindt, ook nog voor de voeding van het „volk" moet zorgen. 500 Millioen per jaar, wat een geld. En om de Indonesiërs de vrede te brengen kost per jaar 1000 millioen.

Brood en vrede is duur. De arbeiders zullen de productie moeten opvoeren, voornamelijk voor de export, dat zal de zorgen van „onze" regering verminderen.

„ARBEIDSINZET" in de nieuwe slag om Engeland

De slag om Engeland in 1940—'41 werd gestreden met vliegtuigen en ander oorlogstuig; in de „nieuwe slag om Engeland" is de export van industrieproducten het strijdmiddel, dat de Engelse bezittende klasse haar zelfstandige plaats in de kapitalistische wereld moet helpen behouden. De Arbeiders in de bedrijven vormen het leger, dat deze strijd moet voeren, door veel en goedkoop te produceren, opdat hun arbeidsproducten kunnen worden uitgevoerd en deviezen (d.i. buitenlands geld) opleveren, die men anders in Amerika moet lenen.

Alles, letterlijk alles in Engeland is er op gericht de export te verhogen. Voortdurend houden de verschillende autoriteiten voeling met elkaar om de beste middelen te zoeken, om dat doel te bereiken.

Als eerste taak wordt genoemd de industrie te helpen in het verkrijgen van alles, wat leiden kan het doel (verhoging van de export) te bevorderen. Verschillende commissies zijn ingesteld, die vrijwel onbeperkte macht hebben op het gebied, waarvoor zij zijn aangewezen. Zo zullen de grote exportindustrieën voorrang krijgen bij de toewijzing van grondstoffen. En als men weet, dat vertegenwoordigers uit de ministeries van arbeid, brandstofvoorziening, landbouw, buitenlandse zaken, van de dominions en koloniën zitting hebben in de verschillende comité's, is het te begrijpen, dat de groot-industrie niets te kort zal komen.

Wat de arbeiders betreft zal er, **„waar mogelijk"**, plaatselijk gezocht worden naar extra arbeiders om het verplaatsen van werkkrachten naar elders (andere plaatsen) te voorkomen. Nu is het typerend, dat de plannen om arbeiders naar de z.g.n. vitale bedrijven, (dat zijn de industrieën, die voor de uitvoer het belangrijkste zijn) over te hevelen, bij stukjes en beetjes worden gepubliceerd.

Iedere dag berichten de bladen er iets naders over en op die wijze worden de arbeiders er zachtjes aan op voorbereid.

Zo was het eerst de bedoeling, zoals we hierboven reeds schreven, zoveel mogelijk te vermijden arbeiders naar andere districten over te plaatsen, hetgeen, gezien de ook in Engeland heersende woningnood, grote bezwaren op huisvestingsgebied voor hen zou meebrengen. Maar later moest Isaacs, minister van arbeid, meedelen, dat aangezien de positie op handelsgebied nu zo ernstig was, de noodzakelijke, gedwongen verplaatsing van arbeiders zal afhangen van het aantal dergenen, die zich vrijwillig opgeven voor de exportindustrieën.

De bedrijven, die voor minder belangrijke markten werken, of voor de binnenlandse handel, hebben al bericht ontvangen, gekort te worden in het ontvangen van grondstoffen. Daardoor zullen dus een aantal werkers vrij komen, die dan naar de belangrijker bedrijven gezonden worden.

Voorlopig zal dit een aantal van plm. 40.000 mannen en vrouwen betreffen. Er zijn natuurlijk honderden die proberen zullen er tussendoor te glippen, maar ook die zal men trachten te achterhalen.

Dan is er nog een andere klasse van hen, die proberen aan de gedwongen tewerkstelling te ontkomen. Toen ongeveer 5 weken geleden (we schreven daar reeds over), de regering haar plannen ter verhoging van de export tot iedere prijs, aankondigde, werden zij, die in leidersposities geplaatst waren en administratief personeel, uitgezonderd. Sinds die tijd is het aantal z.g.n. leiders en van hen, die tot de uitvoerende staf behoren, aanzienlijk groter geworden. Waarschijnlijk zal dan ook getracht worden, al degenen, die een leidende positie vervullen in minder belangrijke (voor de export) bedrijven en onder de 50 jaar zijn, in wat men hier noemt, meer vitale bedrijven onder te brengen.

— o —

Bij het gehele plan van overheveling van werkkrachten naar de bevoorrechte industrieën, werden enige richtlijnen aangegeven.

Allereerst zullen de arbeiders zich vrijwillig kunnen laten overplaatsen naar de meer vitale bedrijven en verondersteld wordt dan, dat ze het recht zullen behouden, weer op hun oude plaats terug te kunnen komen, indien ze elders niet meer nodig zijn. (Het gouvernement is zeer voorzichtig in haar uitdrukkingen omtrent deze zaak!)

De werkzoekenden zullen verder, via de rijksarbeidsbeurzen, in de voor hen meest passende bedrijven geplaatst worden. Men meent, dat er een groot „reservoir" van werkzoekenden zal ontstaan, doordat kleine en voor de binnenlandse markt werkende bedrijven, door het inkrimpen van hun toewijzing aan brandstoffen en grondstoffen, een groot surplus van werklozen zal geven.

Vervolgens zullen diegenen, die door middel van de arbeidsbeurzen werk zoeken, keus kunnen doen uit een lijst van industrieën. Weigeren ze daaruit te kiezen, dan zal hun een plaats van hoger hand worden aangewezen. Voor tewerkstelling in bedrijven gelegen buiten de tegenwoordige woonplaats van de arbeiders, zullen allereerst de ongehuwde in aanmerking komen.

Ongehuwde vrouwen, gehuwde mannen en gehuwde vrouwen, zonder kinderen beneden 15 jaar, zullen „zo dicht mogelijk" bij hun woonplaats tewerk gesteld worden.

Voor hen, die zich met een gedwongen overplaatsing buiten hun woonplaats niet kunnen verenigen, worden raden van beroep ingesteld. Huiselijke en financiële omstandigheden zullen in aanmerking genomen worden. Wanneer al deze maatregelen nog niet afdoende zullen blijken te zijn, zal er nog een vierde mogelijkheid open gehouden worden, dezelfde die wij in Nederland tijdens de bezetting zo goed gekend hebben: het z.g.n. „uitkammen van een bedrijf". En dan natuurlijk weer van die industrieën, die niet noodzakelijk zijn voor de uitvoer. Dat zal door plaatselijke instanties gebeuren, waarin werkgevers vakverenigingen en plaatse-